

Akit a Pegazus megrúgott

Kopeczky László

Úgy látszik, megunhatták, hogy mindig egy nótát fújok. Ahelyett, hogy rekkenő hőségben kikocognék a rezgőgű mezőre, bevágom magam a mélytorkú borszékbe, hat ventilátor kereszttüzébe, s úgy hallgatom le-lecsukódó szemmel a referens adatait. Megunták, hogy fogvacogtató hidegben nem megyek a reszkető mezejű téli ég alá, hanem egyenesen a referens lobogó tűzű kandallója mellé telepszem a tátottszájú bőrfotelbe, s fel-felébredve írom a monoton hullámokban érkező adatokat. Olykor, ha elhatalmasodott rajtam a munkadüh, zsírosbetűs címmel, öt-hat alcímmel ráztam fel a nagyvilág tudatát, hogy az Ezeregyéjszaka vegyeskereskedésben a petróleumnak szalámiszaga van. Bevallom, a világból én más különöset nem is láttam. És aztán még eddig bármikor stichpróbát csináltam a mezőn szeptember végén, mély megnyugvással vettem tudomásul: íme, lám learattak, mint ahogy azt én megírtam volt. A világ forog, mint egy jól megolajozott masina, s ha mégis támadnak összeütközések, az már nem az én dolgom, hanem a baleset rovaté, a rövid híreké.

S bár szívesen békén hagynám a világot, sűrűn felkeresnek ismeretlen ismerősök.

„... Uram! Dani pajtás! Meg kéne már írni ezt a Floki kutyát. Gyönyörű szőre van, háromig számol...”

„... Dani fiam! Miért nem írtok a nyugdíjról. Sokan vannak, akik kevésnek találják...”

„... Édes Dancsi! Ez a kép itt, a pineás háttérrel, ez belemehetne a lapba. Mindig csak teheneket fényképeztek!...”

„... Kedves Dániel néptárs! Van szerencsém eme svábbogarat mellékelni a levelemhez. Krémesből mászott elő a cukrászdában...”

Egyszer éppen egy ilyen cserebogárral bibelődtem, mikor a szerkesztőm hívatott.

- Mit csinálsz?
- Elemzem, hogy miből lesz a cserebogár a mákoslepényben. Elfutotta a mérég:
- Az ördögbe is a bogarakkal. Mondd, meddig körmölsz még „Meddig még” cikkeket bogarokról, villamoskalauzokról.
- Dadogtam.
- Én... azt hittem... hogy nektek... tetszik. Mindig neveltetek rajta.
- Nem rajta. Rajtad.
- Rajtam?
- Igen. De most már azt sem lehet.
- De hát... hát mit kellett volna írnom?
- Mit? Az életet!
- Tehetek én róla, hogy mindig döglött bogarakat küldözgetnek?
- Nem a bogarak életét, te pók, te. Az emberekét. Az élő, lüktető, marcangoló, szeretkező hétköznapokat. Harcot, kudarcot, sikert...
- S arról meg mit? Olvasom én, hogyne, a mi újságunk első oldalait. Ott az van, hogy minden rendben van. Na. S ha valaki mégis valami haszontalanságot mivel, az sip-sup, kap a fenekére. Ám ha nem kap, akkor az kap, aki a sip-suppal késlelkedik. Ehhez én aztán egy fia szót sem tudnék hozzáfűzni.
- Lemondóan legyintett.
- Rendben van — mondta erőltetett nyugalommal. — Tőled nem is várja senki, hogy ágyút vonszolj spárgán magad után, s azzal pufogtass a társadalom curukkoltatóira. Téged halkszavú költőnek ismertünk meg. Holdas verseiddel még a cserebogarakat se kerested volna meg, melyeket krémeshez adnak ráadásul. Azért nyújtottunk segítő kezét, s azért emeltünk be a már amúgy is túlterhelt csónakba, hogy majd ihletett szemmel kémleled a látóhatárt, és látsz szíveket, megdobbanó, értékes emberi indulatokat, hogy az emberséges társadalomnak emberséges íze legyen, fájós-öröms. Ehelyett te cserebogarakat gyűjtesz, holdkóros fejjel cséplési adatokat. — Itt békülékenyen karomra tette kezét. — Próbáld meg... Tedd meg, hogy az egyszer nem azon az úton kocogsz be a szerkesztőségbe, ugyanazon órában, mint évről évre mindennap. Kicsit letérsz a mel-lékutca-ba, bekukkantasz a vakközökbe. Beszélsz az emberekkel...
- Mit mondjak nekik?
- Mit mondanál, az ördögbe is! Hallgatsz! Hallgatsz és megpróbálsz megérteni kis boldogságukat, vagy bánatukat melyből a nagy boldogság vagy bánat, a társadalom boldogsága vagy bánata tevődik össze. Érted?
- Még nem egészen. De ha megengeded, most kimegyek az én jó öreg íróasztalomhoz, és nyugodtan átgondolom a dolgot.
- Kimentem kis szűk fülkémbe, és hosszú ideig még leülni is elfelejtetem. Szorongó érzések toltak fel. Olyannak láttam a világot, mint mikor leveszem a szemüvegem. Megbirizgáltam a bogárka tapintóját.
- El kell búcsúznunk, kisöreg. Nekem most az emberekkel lesz dolgom. Eddig jól megvoltunk. Én szidtalak ugyan, de tudtad jól hogy a z o k miatt csinálom. A finnyás emberi faj megtisztelve érezhetné magát, hogy ilyen csinos kis bogárka, mint te, sétatérre avatja a nyúlos, sokhetes krémest.
- Éjfélig semmi sem jutott eszembe.

Harmadnap újjászületve állítottam be a szerkesztőségbe. Egyenesen a főnök szobájába mentem, és a legkényelmesebb bőrszékbe vettem magam.

— Azt hiszem, megvan, amit kerestek!

A szerkesztő érdeklődve kapta fel fejét.

— Nocsak! Hol?

Nagyot nyeltem.

— Hát... izé... a szomszédban. De érdekes, esküszöm. Egy békés családi élet válsága.

Bólogatott, hogy folytassam.

— Kaphatnék egy kis kévét?... Köszönöm... Először is el kell képzelned tizenegy szőszke angyalli kicsi lánykát egyévestől tizenegy évesig. Füttyentett.

— Tizenegy és mind leány?

— Bizony.

— Na jó, ez eddig még, hogy is mondjam... Hová akarsz kilyukadni?

— Nem érted? Képzeld el, hogy te vagy az apa.

Elsápadt.

— Ne izélj...

— És képzeld el, hogy te már ez első kislánynál, mint egy megszálott, lested egy mokány kistiú érkezését.

— Mással is megtörtént már.

— De nem tizenegyszer. Az első háromnál még mosolygott. Ötnél tréfált. Hétnél elkomorodott... Tudnod kell, hogy igen szegények.

— Rendben van, de...

— Úgy van. Most jön a: de. Az apa a hétnél megátalkodott, hogy most már csak azért is. Ha kell, tízig is elmegy. Mikor aztán a tízhez ért, azt mondta: „Most aztán vége a varázslatnak. Értsük meg jól. A tizenegyedik fiú legyen!” Majdnem eltalálta. Leány lett. Itt aztán már a tréfálónak is elszorult a torkuk. Összeomlott az életbe vetett hite. Meggyűlölte e tizenegy kis angyalkát, élő cáfolatait akaratának. Úgy volt, hogy otthagyja az asszonyt, akire keserűségében már nézni se tudott.

Elhallgattam.

— És? — kérdezte most már türelmetlenül a szerkesztő.

— Ki lehet találni. A végső romlásnak indult házasság utolsó mentési kísérleteként az asszony tizenkettedszer is a szülőotthonba került. Kerek história, ugye. Tizenkettő. Egy tucat. Ha fiú, újrakezdehetik a sok nehézséget és tizenkét boldogságot ígérő életet, ha lány, — mindennek vége!

A szerkesztő nagy szemekkel, némán nézett rám.

Sértődötten vállatvontam.

— Nincs tovább, mit nézel. Azt hiszed, egyszerre nagy újságíró lett belőlem, aki hat folytatást ír?

Csak tátogott, alig tudta kinyögni a kérdést:

— De hát, mondd már végre, az a tizenkettedik fiú-e vagy lány?!!

Megvakantam fejem:

— Látod, ezt elfelejtettem megkérdezni.